

Kansen en risico's van

De wet- en regelgeving rond geluidshinder door bedrijven is volop in beweging. Er is een verschuiving waarneembaar van centraal opgelegde rijksvoorschriften naar meer gemeentelijke beleidsvrijheid. Het rijk overweegt daarbij een andere beoordelingswijze en er is binnenkort sprake van een nieuwe geluidsmaat. Voor bedrijven geeft dit kansen en risico's. Transportbedrijven doen er goed aan aandacht te hebben voor deze wijzigingen.

Ir. J.H. Granneman

De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) ex artikel 8.40 Wet milieubeheer 'Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer' dateert van drie jaar geleden. Voor transportbedrijven is de overgangsregeling in dat Besluit van belang. Een bedrijf kon voorheen een vergunning hebben met ruimere geluidsgrenswaarden dan wat het Besluit aan standaard geluidsgrenswaarden voorschrijft. In dat geval is sprake van overgangsrecht, waarbij de ruimere grenswaarden als 'nadere eis' gelden. Dat recht is op 1 oktober 2003 vervallen. Vanaf deze datum moet aan de strengere standaardgrenswaarden worden voldaan, met alle mogelijke problemen van dien. Dit kan vermeden worden door bij de gemeente een 'nadere eis' te vragen met ruimere grenswaarden. Een ander aandachtspunt vormt eventuele oprukkende woningbouw in de nabijheid van een bestaand transportbedrijf. Doordat de afstand tussen bedrijf en de woningen kleiner wordt, treden hogere geluidsemisniveaus bij die woningen op. Dat kan onvoorzien tot een overschrijding van de standaard geluidsgrenswaarden leiden en de bedrijfsvoering ernstig beperken. Ook hier kunnen met behulp van een 'nadere eis' de bestaande rechten gecontinueerd worden. Twee praktijkgevallen, waarin met succes een verzoek tot 'nadere eis' werd ingediend, illustreren dit. In beide gevallen stelde de gemeente als randvoorwaarde dat aangetoond werd dat de geluidswering van de gevels van de betrokken woningen toereikend zou zijn om specifieke binnenniveau-grenswaarden te waarborgen.

Praktijk

In de ene situatie is sprake van de toegang tot het bedrijfsterrein via een smalle poort met aan weerszijden woningen, waarvan één bewoond wordt door de bedrijfseigenaar en de andere door een derde.

De eigen bedrijfswoning mag buiten beschouwing blijven. Bij de andere woning treden bij passage van vrachtwagens in de avond- en nachtperiode overschrijdingen van de standaard piekniveaugrenswaarden op. Daarnaast zijn er ook woningen aanwezig aan de overzijde van de straat, waar in de nachtperiode overschrijdingen optreden.

Geluidsreducerende voorzieningen - brongericht en/of in de geluidsoverdracht - zijn geen optie. Er wordt reeds gebruik gemaakt van modern geluidsarm materieel, en geluidsschermen zijn niet realistisch. Die zijn visueel ongewenst voor de naastgelegen woning en niet mogelijk voor de tegenover de poort gelegen woningen. Deze situatie bestaat reeds langdurig, en heeft ook nooit tot klachten geleid. Het gaat daarbij om een beperkt aantal vrachtwagenbewegingen. Omdat de vrachtwagens, van dit bedrijf maar ook van andere, op de openbare weg de woningen op korte afstand passeren en dus hoge piekniveaus veroorzaken, is de gemeente bereid via een 'nadere eis' hogere grenswaarden te verlenen. Geen van de omwonenden gaat in beroep.

Nieuwe woning

In een andere situatie worden meerdere belangen gediend. De gemeente heeft een bouwvergunning verleend voor een nieuwe woning vlak naast een bestaand transportbedrijf. Omdat het bedrijf daardoor de standaard piekniveaugrenswaarden zal overschrijden, procedeert het met succes tegen de realisatie van die woning. Mede omdat de woning gelegen is aan een doorgaande weg met veel ander verkeer is de gemeente bereid aan het bedrijf ter hoogte van de geprojecteerde woning via een nadere eis een hogere grenswaarde te verlenen. De woning wordt vervolgens gebouwd zonder dat het bedrijf - ook door toekomstige bewoners - in zijn belan-

nieuw geluidsbeleid

gen geschaad kan worden. Tegelijkertijd wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om toereikende hogere grenswaarden te regelen bij twee bestaande woningen tegenover de uitrit van het bedrijfsterrein. Uit het akoestisch onderzoek was namelijk gebleken dat ook daar overschrijdingen optraden, zodat een *package deal* succesvol gesloten kon worden.

Instemming gevraagd

Er zijn evenwel ook minder gelukkige voorbeelden. Een woning ligt naast het bedrijfsterrein van het transportbedrijf. De bewoner klaagt over het geluid van manoeuvrerende vrachtwagens. Een geluidsscherm is weliswaar een adequate technische oplossing, maar stuit op visuele en andere bezwaren. De gemeente is bereid via een 'nadere eis' medewerking te geven aan ruimere grenswaarden, mits de bewoner daarmee instemt en een binnenwaarde van 35 dB(A)-etmaalwaarde, dat wil zeggen 25 dB(A) in de nachtperiode in de woning, wordt gewaarborgd. Om de vereiste geluidswering voor laatstgenoemde waarborg en eventuele gevelverbeterende maatregelen te kunnen vaststellen, moet een akoestisch onderzoek uitgevoerd worden. Het bedrijf is bereid het noodzakelijke akoestische onderzoek en eventuele gevelverbetering te bekostigen. Wel wordt voorafgaande aan dat onderzoek de toezegging van de bewoner gevraagd dat ingestemd wordt met deze procedure. Dat wil zeggen: geen bezwaar maken tegen hogere buiten-grenswaarden, en de bereidheid hebben om een akoestisch onderzoek en zonodig gevelverbetering te laten uitvoeren. Beperkte verbeteringen blijken noodzakelijk. Vanuit teleurstelling over de geringe omvang van die maatregelen komt de bewoner terug op zijn medewerking en eist alsnog het voldoen aan de standaard buitengrenswaarden.

Bij twijfel

Overigens zijn bij hogere buitengrenswaarden niet altijd verbeteringen aan de geluidswering van de gevel- en/of dakconstructie vereist. Bij de meeste woningen is de zogenoemde 'karakteristieke geluidswering' minimaal 20 dB en vaak 25 dB(A). Dat betekent dat in de nachtperiode piekniveaus tot 65 à 70 dB(A) toegestaan kunnen worden, zonder overschrijding van de binnengrenswaarden. De gemeente kan eisen dat het bedrijf aantoonbaar dat de geluidswering voldoende is. Op basis van bouwkundige tekeningen en zonodig visuele inspectie kan de geluidswering voldoende nauwkeurig berekend worden. Bij twijfel of onvoldoende geluidswering verwacht wordt, en er dus voorzieningen gedimensioneerd moeten worden, moet de geluidswering door geluidsmetingen ter plaatse vastgesteld worden. Uiteraard zijn dergelijke praktijkmetingen kostbaarder dan de berekening op basis van tekeningen. Dit voorbeeld laat zien dat, alvorens praktijkmetingen uit te voeren, vast moet staan dat de bewoner instemt met de realisatie van eventuele gevelverbetering en de gemeente bereid is de gewenste hogere grenswaarden via een 'nadere eis' te verlenen.

Aanpassing Wet

Thans wordt overwogen, mede vanwege de implementatie van de EU-richtlijn over omgevingslawaai, ook voor lawaai van bedrijven een nieuwe geluidsmaat in te voeren. Daarbij wordt het bedrijf afgerekend op een jaargemiddelde aan geluidsemissie. Dat kan voor ondernemingen met een geluidsproductie die van dag tot dag verschilt, grote nadelige gevolgen hebben. In het huidige stelsel worden bedrijven namelijk beoordeeld op basis van de geluidsemissie op regelmatig optredende luidruchtige 'topdagen' zonder beperkingen voor de meer rustige andere dagen.

Bij een beoordeling op jaargemiddelde wordt echter wel rekening gehouden met de rustige dagen, die daarmee ook beperkingen krijgen opgelegd. Hier ligt een belangrijk aandachtspunt voor met name transportbedrijven, omdat daardoor latente geluidsruimte voor bedrijven kan verdwijnen.

MIG

De gedachte Wet modernisering instrumentarium geluidbeleid (MIG) voor de wijziging van het geluidbeleid is afgeblazen. Het MIG-gedachtegoed wordt nu ingevoerd door de Wet geluidshinder gefaseerd te wijzigen. Wetsvoorstellen worden thans voorbereid. Een belangrijk element zal ook zijn dat geluidsbeleid voortaan op lokaal niveau door de gemeenten vastgesteld kan worden.

Bedrijven, eventueel via bedrijfsverenigingen, dienen bijtijds inspraak te hebben in de gemeentelijke beleidsvorming, ook al omdat veel gemeenten steeds vaker woningbouw naar bedrijventerreinen laten oprukken. In qua geluid kritische situaties moet ofwel tijdig bezwaar gemaakt worden, ofwel moeten de rechten concreet vastgelegd worden. Dit om te voorkomen dat het bedrijf in een defensieve positie wordt gemanoeuvreed door eventuele klagende nieuwe bewoners. Overigens geeft het nieuwe geluidsbeleid ook kansen, want in de nieuwe regelgeving kan een gemeente de geluidsnormen verruimen, bijvoorbeeld als er geen klachten zijn of worden verwacht. De nieuwe regelgeving rond geluid heeft veel veranderingen tot gevolg en verdient gepaste aandacht van vervoerend Nederland. Laat zonodig uw geluid horen.

De auteur is werkzaam bij ingenieursbureau Peutz in Zoetermeer.

**Gemeenten laten
steeds vaker
woningbouw naar
bedrijventerreinen
oprukken**